

Nåsvargen

Årgång 20 nr. 2. December 2013. Pris 30 kr.
NÅS HEMBYGDSFÖRENING

Höstslakt på Storstensbacken. Kvinnorna häller het vatten över grisen för att skälla den. På marken ligger fullt med borst. Huset till vänster i bild var borta redan på 1940-talet.

Redaktionen har ordet

Efter en ovanligt lång, solig och torr sommar blev hösten lika fin. Enligt tillgänglig statistik har (den meteorologiska) sommaren blivit 20 dagar längre i Nås sen 1960-talet. För oss inte helt fel kanske man kan tycka, men i ett större perspektiv oroväckande på många sätt.

I höstens nummer av *Nåsvargen* uppmärksammar vi några av sommarens händelser som vi försöker se i sitt historiska sammanhang: Ängens dag, Kolning i Gräsberget, ny kunskap om nåsdräkten och Moråsens fäbodlar som firade 350-års jubileum. Många läsare har inspirerats av sommarens tidning och sänt in nya bidrag. Några är med redan nu, några sparas till kommande nummer. Vi tar tacksamt emot alla bidrag från färdiga artiklar till idéer om ämnen som ni skulle vilja läsa om. Vi kommer också att efterlysa bilder och upplysningar i olika ämnen som vi gärna skulle vilja skriva om framöver och vill veta mer om.

Nåsvargen

Ges ut av Nås Hembygdsförening.

Utkommer med 2 nr/år.

Lösnummer 30 kr.

Prenumeration 30kr+15kr i porto.

Ansvarig utgivare

Däpp Inger Larsson

Skansbacken 6, 780 53 Nås

Tel. 0281-30106, Inger.Larsson@su.se

Redaktion

Däpp Inger Larsson, 0708778601, 0281-30106

Inger.Larsson@su.se

Niklas Nåsander, 0703222189, 0281-30048

niklasnasander@gmail.com

Pej (Per-Erik Jonth), 0702649123, 0281-30080

pejont@hotmail.com

Nås Hembygdsförening

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Ordf. Bengt Ehnström

V. ordf Nils-Erik Jons

Sekr. o stugfogde Lennart Blixt

Kassör o serveringsansv. Marianne Flodin

Magasinsfogde Bengt Ehnström

Arkivarie Gunilla Ehnström

Fäbodfogde Thorsten Eirydh

Utställningsansvarig Vicky Airey

Suppelanter

Kerstin Söderman, Ingvar Rosén

Willy Gustavsson, Byns Mats Larsson

Carin Hermansson

God Jul och Gott Nytt År!

önskar Redaktionen

Julklappsbekymmer?

Varför inte överraska med några gamla nummer av
Nåsvargen?

Ring Pej och beställ.

1-2 nr kostar 5 kr styck. Fler kostar 3 kr styck.

Nu kan du prenumerera på *Nåsvargen*!

Det gör du genom att maila till pejont@hotmail.com inför varje nytt nummer och beställa tidningen. Du får den med posten med inbetalningskort på 45kr (30kr+porto 15kr) till Nås Hembygdsförening.

Gunnar Tysks minnesfond

Utdrag ur stadgarna:

Fonden har bildats genom insamling från allmänheten med anledning av Gunnar Tysks bortgång 1976-01-14.

Ändamål: Avkastningen skall gå till ändamål som främjar hembygdskulturen i Nås.

Förvaltare: Fonden förvaltas av Nås hembygdsförenings styrelse vilken har efter infordran av yttrande från en representant för Gunnar Tysks anförvanter besluta om till vem eller vad fondens avkastning skall gå.

Utdelning: Utdelningen sker när förvaltaren så bestämmer, dock högst en gång per år.

Kondoleansmottagare: Britt-Marie Wiklund, tel 0281-30198, Heden 28, 78053 Nås.

Kassör: Marie Paavalainen, tel 0281-30089, Stationsområdet 222, 780 53 Nås.

Postgiro: 4401600-4, Gunnar Tysks minnesfond.

Juldagsmorgon

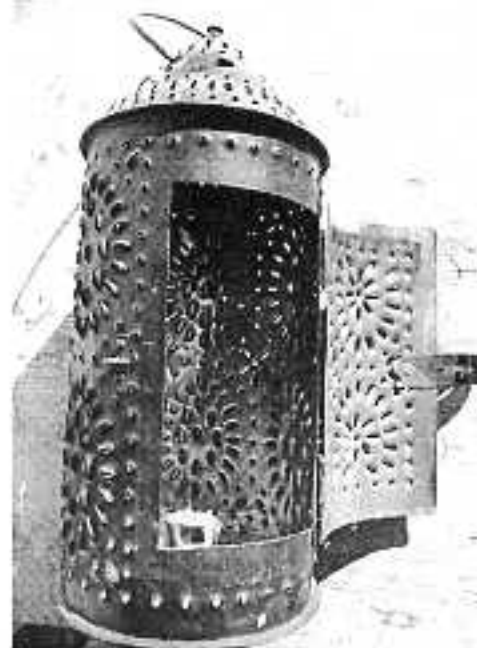
Magnuses Anna i Orsala (99 år) berättade från sin barndom i början av 1900-talet om julottefärderna med häst och släde till kyrkan i Nås. Man fick starta tidigt för att komma i tid till ottan som började klockan 5. Hon sitter i släden bredvid sin far och får hålla *stickljuse*, som är en bunt täljda, spåntade stickor av torr furu/tjärved. Blosset är tungt och hon skjuter ner länken, som är gjord av en vidja och håller ihop stickorna allt eftersom de brinner ner. Hon ser till att inga gnistor faller på fällarna eller på människorna som sitter i släden. När de kommer till Skansbacken får de ställa in hästen hos Däpp Lusses. Där möttes de troligen av levande ljus i alla fönster. Fortfarande finns de specialtillverkade träljusstakarna kvar, två ljus i varje fönster, vilket innebär att ett 50-tal ljus lyste upp huset på juldagsmorgon i början av 1900-talet. Någon i familjen fick avstå från julottan för att vara hemma och vakta dem!

Annas far fick ta hand om *stickljuse* när de vandrade ner till kyrkan och väl framme la han blosset på stenvuren där högen av brinnande bloss växte allteftersom folket från de olika byarna samlades till ottan. I Nås fanns inga kyrkstallar och folket från de närbelägna byarna gick till fots till julottan. De som kom längre bortifrån fick ställa sina hästar i någon gård, och det var bestämt vem som skulle ställa in sina hästar på vilken gård. Från Näsjö berättar Lissjanis Erik att de ställde in hästen hos Hemmings Lars i Utankyrka. Även från Håvberget kom man med häst och släde –

vintervägarna gjorde att det inte var så långt som man kanske kan tro. Sten Johansson uppskattar att färden kunde ta mellan tre och fyra timmar. På hemvägen, berättar Anna-Britta, var det rena hästkapploppningen då man tävlade om vem som kunde komma först. Det berättas också att en julmorgon när älven ännu inte lagt sig kom folk från Heden och Malmsta roende till kyrkan med bloss. Seden att vandra till julottan med bloss, senare köpefacklor, i händerna levde kvar så sent som i början på 1950-talet. Med gatubelysning och tillgång till bil dog bruket så småningom ut. På 1960-talet växte i stället en sed fram att vägen till kyrkan skulle kantas av marschaller, och under några år kunde man vandra kilometervis längs vägar kantade med brinnande marschaller på juldagsmorgon.

Väl framme möttes de av en ouppvärmad kyrka ända fram till 1914. För att inte frysa alltför mycket kunde kvinnorna placera en *kjolvärmare* eller *kjollykta* under sina långa nåskjolar. En vackert mönstrad plåttlykta med talgljus som spred värme. Den som senast tillverkat sådana lyktor i Nås var Israels Bertil.

Berättat av: Magnuses Anna Emretsson, Sjö Bertil, Lissjanis Erik, Sten Johansson och Anna-Britta Karlsson samt egna minnen. Däpp Inger.

Kjolvärmare (Foto: Däpp Inger)

Pinglor och skällor

Pinglan var en viktig signal för dem som arbetade i skogen och färdades med häst och släde längsintervägarna. Man lyssnade och visste, att den som hade lass hade förskörsrätt. Pinglan talade också om för huggaren var hästen befann sig. Man lärde sig känna igen klangen på gårdarnas olika skakelpinglor. Skakelpinglan var den största pinglan och hördes på långt avstånd. Den mindre pinglan fästes på selen frampå bröstet på hästen. Den var till besvär när hästen pulsade i djup snö över snöplogvallar eller vid möten. Då kunde hästen slå benet i pinglan så att sår uppstod. Pinglor av olika storlekar har gjutits i Mora och Gustavs. På sommaren gick kor, kalvar, får och getter på bete i skogen. Skällkon var ledaren i flocken, och man hörde lätt var djuren befann sig. Kalvarna hade mindre skällor än korna. Det hände ibland att man fick ut och söka efter någon kalv och då var det bra med skällan.

Inga- Britta och Åke

Liten pingla och koskälla (Foto: Däpp Inger)

EN SEDAN LÄNGE
VÄL BEVARAD HEM-
LIGHET AVSLÖJAS
HÄRMED...

...DET ÄR
HOS OSS
TOMTARNA
FYLLER SINA SÄCKAR !

NÅS SERVICECENTER AB.
TEL. 0281-302 19

Se vår möbelutställning

I Ribackors röda gränd

Nåsvargen juni 1999 innehöll bland mycket annat en liten dikt/visa om Ribackor som röd gränd, skaldad av en "målare och trubadur Nisse", som tydligen vistades i Nås under krigsåren. Vem han var vet vi föga om men dikten är en kärleksförklaring till Nås, till Ribackor och framför allt till en flicka, som han uppenbarligen mött i Nås och som någon än i dag – möjligen – skulle kunna namnge. Men vi kan väl vara diskreta i det avseendet. I notisen från 1999 uppges att Ribacksvisan framförts på flera platser i Sverige och Norge med premiär på prisutdelningen för Vargloppet 1946. När jag såg dikten mindes jag refrängen – en söt valsmelodi, som jag också mindes var tonsatt av Anna-Greta Rooth, landsfiskalsfru, kulturpersonlighet, musiker och tonsättare, bosatt i Nås på 40-talet. Anna-Greta Rooth förgyllde många tillställningar på Ordenshuset med sitt pianospel, solo eller i olika ensembler, på ett piano, som dessvärre på intet sätt kunde mäta sig med hennes pianistkvaliteter. Sångsolist på premiären bör ha varit ettdera Täpp Ingegerd eller Rälg Elna (Hemming), den tidens begåvade chansonetter i Nås. Anna-Greta Rooth har tonsatt dikter av bl.a. Gabriela Mistral, Per Lagerqvist, Harry Martinsson, Dan Andersson, Gunnar Ekelöf, Erik Blomberg .....

Jag hade alltså refrängen, men för fullkomlighets skull borde vi ju också ha melodin till versen. Det visade sig att Ingrid Olsson (Holpers Inge) i princip hade den i sina lober. Med gemensamma krafter restaurerade vi ur minnet både vers och refräng och fick tonerna nedskrivna. Vi hade dessförinnan gjort allvarliga försök via Elna, Ingegärd och de Roothska dottrarna Marianne och Lena att få tag på Anna-Gretas noter till visan – men inte lyckats. Sedan dess har visan blivit liggande, men nu är det dags att befästa Ribackors Röda Gränd i alla nåsvargars och –varginnors medvetande.

Melodien, som ni ser nedan, är alltså en nedteckning ur minnet och vi kan inte utesluta att det finns skiljaktigheter mot Anna-Gretas original, men det är det bästa som står till buds. Om någon i sina gömmor har en notutskrift av originalet skulle det naturligtvis vara välkommet att kunna jämföra vår version med detta.

Ribackors Röda gränd har ju tyvärr sedan 1945 genom rivningar, eldsvådor, bortfrakt av hus, vägombyggnader o.s.v. tappat mycket av sin karaktär, men bilden – som fanns med redan 1999 – ger en glimt av hur det såg ut för 70 år sedan. Den poetiska friheten, eller kanske bristande botaniska kunskaper, ligger möjligen bakom referenser i visan till "Doppgårdens alm". Någon sådan har förmodligen aldrig funnits. I det hörnet fanns och finns dock en flikbladig gråal, bl.a. omnämnd som raritet av Karl-Erik Forsslund i hans "Med Dalälven från källorna till havet", men det går ju inte att få poesi och vettiga rim på "flikbladig gråal".

När får vi höra "I Ribackors Röda Gränd" sjungas offentligt nästa gång? Vi har ju begåvade sångare även idag!

Karl-Erik Eriksson

„JODÅ, VI SPIKÄ FUR
FAST HÄ SNÖGÄ!!“

**HJULBÄCKS
BYGG HB.
TEL. 0281-30172
070-3553349**

I Ribäckens röda gränd

Dikten om skönheten i Paris och Wien
över världen är känd,
men aldrig jag hört någon sjunga en sång
om Ribäckens timrade gränd
Och dock har den allt vad man skäddas om,
av skönhet och romantik
Här kan du se som i Gamla stan,
fauvar och himlens flick.
Se över slättens vida fält,
kyrkan vid älven vakt har ställt,
se mot Hambergets gröna tält
från Ribäckens röda gränd.
Här kan du höra när du går,
Dalarne eget bästa slår,
slår bland timrade husens vär
i Ribäckens röda gränd.

Här gick vi båda en vinternatt
och såg över kullar och vät
och talade om, när almen blir grön
bak Doppjärdens röda staket.
Vid Ribäckens stugor stannade vi,
där människogatan tätade lida,
och börde trots pulsernas brinnande gång
kyrktornets ur slå två.
Kysste jag dej, när klacken drog,
bält utan lov, din mun jag tog
vinden sjungande safor drog
i Ribäckens röda gränd.
Dagarna komma, nätterna gick,
skuggorna andra löften gick,
andra läste din blida blick
i Ribäckens röda gränd.

Står de än kvar, dina röda hus
På väg upp mot Skansbackens brunn?
Drömmar än unga i vinternatt
att Doppjärdens alm är grön?
Längtansejukt hjärta vill dra mig här
till minnen som aldrig blir god.
Men var jag söker och vad jag får,
aldrig blir något som då.
Kysser när dej i andens ljus,
står när med dej illand gamla hus,
dansar din fot över vägens grus
i Ribäckens röda gränd?
Minns du en kvätt för längesen?
Vet du att vinden talar än,
ropar som du, Å kom snart igen
till Ribäckens röda gränd.

I RIBACKÖRS RÖDA GRÄND

NISSÉ ERIKSSON 1940

NISSÉ ERIKSSON 1940

1 D Dm m7 m7
 DÄ - TEN OM SÄDN - NE - TEN I M - NIS DEN

5 E₇ F D D
 SÄDN Ö - VER VÄRL - DEN ÄR VÄRD DEN

9 D Dm m7 m7
 RÖD - ETT SÄS MÖRT M - DEN STÄNG - A EM SÄNS DEN

13 E E7 F F7
 Ö - SAC - MÖRS TÄ - EN DE GRÄND DEN

17 E₇ G₇ D m7
 MÖRT MÖ DEN RÖD VÄR DEN SÄS - DEN DEN ÄR

21 E₇ F D D
 SÄDN - MÖ DEN Ö - DEN - TÄ

25 D m7 m7 m7
 MÖ DEN DU SE SÄS I GÄN - LA SÄNS

29 E7 E7 F F
 SÄS - LA DEN MÖ - DEN RÖD

33 D m7 E₇ E₇
 SE Ö - VER SLÄT - TENS M - DEN RÖD

37 F F F F D
 MÖ - DEN VÄR Ä - VÄR MÖT MÖ STÄLLT

41 m m7 E₇ E7
 SE MÖT MÖ - MÖ - GÖTS GÖT M MÖT RÖD

45 D F F D
 Ö - SAC - MÖRS Ö - DEN DEN GRÄND

49 D m7 D₉ F E₇ E₇
 MÖ MÖ DEN MÖ - DEN MÖ DEN DEN

53 E₇ F F D
 DEN - LA - MÖS E - GÖT MÖR - EN SLÄT

57 m m7 E₇ E7
 SLÄT BLAND TÄ - EN - DEN MÖ - SÄNS VÄR

61 F F F D
 Ö - SAC - MÖRS Ö - DEN DEN GRÄND

Översättning: Ingrid Olsson
 Musik: Erik Eriksson
 Arrangemang: Erik Eriksson
 1999 2009

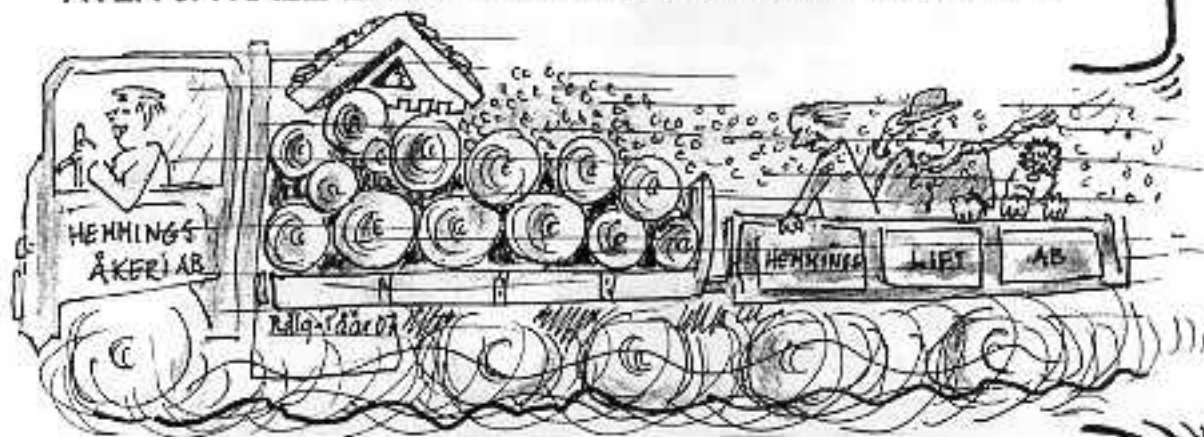
Oroar

Räv Edla och Tilda Kallén tillverkar oroar. (Foto: Gitt Redhe-Hübbert)

På bilden ser vi Räv Edla och Tilda Kallén som tillverkar oroar. Materialet är halm och tygbitar eller bitar av färgat papper, kanske gamla tapetbitar. Vi ser genom fönstret att det är snö på marken – kanske skall de bli julklappar. Oroar är kända även från andra delar av landet, och just den här modellen, eller liknande, är inte alltför ovanliga. I Nås i dag tillverkas en helt annan modell – de kan beskådas, och köpas, på Nickusboden. Så här skriver Svensk hemslöjd om oroar på sin hemsida: Förr i tiden tillverkade man takkronor – oroar – som hängdes över bordet eller över barnens sängur. Det gjordes också särskilda kronor till bröllop. Oron skulle helst hängas upp i ett kvinnohår så att den lätt rörde sig vid minsta vindpust. På så sätt trodde man att den skulle fånga in de onda andarna. Oroar gjorda i halm och vass gjordes framförallt i de delar av Sverige som låg i jordbrukslandskap eller vid kusten där det fanns gott om sådant material. Vill du läsa mer om oroar? Se länstips s. 22.

.....LÅT OSS TA HAND OM ALLA ERA HORIZONTELLA
TRANSPORTER, TIMMER, VED, NYA Å GAMLA HUS Å GRUS
ÄVEN SÅ KALLAD LIFTNING KAN VID BEHOV ORDNAS...

Hemmings Åkeri AB

PER & BÖRJE

Specialitet
Bägar- & Hatttransporter

Storbyn 12
750 33 Nås

Tel + fax: 0281-300 90
Per mobil: 070-213 68 99
Börje mobil: 070-263 33 54
Mail: hemming.ab@express.se

*Från plats till plats -
utan omlastning.
Snabba transporter!*

Moråsens fäbodar 350 år

Deltagare i 350-års firandet

I en gästbok från den 17 augusti 1963 finns dokumenterad drygt 50 personer som var med och firade Moråsens fäbodar 300 år. Fältivar Lars Larsson, ett av barnen som var med denna gång tog nu initiativ till att fira 350-årsjubileum. Det var mörkt och eländigt på morgonsidan den 10 augusti, ännu mörkare när vi lämnade Skansgården med picknick och campingstolar. Ju längre vi åkte desto värre blev det. Just innan vi svängde in från Fredriksbergsvägen såg vi dimman framför oss, det var duggregn på bilfönstret. Men på något mirakulöst sätt började vädret svänga när vi kom in på skogsvägen. Så småningom blev det sol och riktigt varmt. Vi var ett 30-tal som hade samlats vid Lissjanis lunda i Moråsen.

En av tankarna denna gång var att berätta så mycket vi kunde om Moråsen. Jan Hedman från Laknäset inledde med att berätta om finnmarksfinnarna vid namn Ampiainen. Man kan läsa i *Gottlunds Dagbok öfver dess Resor på Finnskogarne*, år 1817, att fader Ampiainen "hade sjelf varit en god och hederlig man, men han har haft 7 ostyriga och sjelfväldiga pojkar. De hafva alla varit raska karlar, men stora fihundar och illgerningsmän". Moråsens marker hade ursprungligen varit utsedda att kunna livnära en finsk familj. Men de som bodde där misslyckades på flera sätt. Enligt Gabriel Jonssons släktregister var det Mickel Henriksson, en av Ampiainess söner, som bodde på Moråsen. Han blev enl. kyrkboken "utdömd" år 1662 och flyttade till Värmland. År 1663 gavs tillstånd istället till näsbönder från Skansbacken, Haga och Närsjö – Skans, Möckelind och Lissjanis – att använda Moråsen som buställe. Än idag är det dessa familjer med olika förgreningar, som äger Moråsens fäbodar. Sista året det fanns kor i Moråsen var 1937. Vid det läget var Nerigården ensam om att ha kreatur där, eller djur överhuvudtaget.

Eftersom Moråsen ligger långt borta från Nås och har genom tiderna varit ganska isolerad, har frågorna om hur man kom dit i äldre tider blivit av stort intresse. Skans Vicky kunde berätta efter Skans Torsten att familjen hade i det förflutna tre olika möjligheter när de skulle fara dit:

- Med krittur, runt Grycken: Man tog sig till Lindesnäs, fortsatte mot Fredriksberg, gick över Skilbua, förbi Ärtan. Det fanns en kärrväg upp till Moråsen som kom ut vid Lissjanisstugorna.
- Vid Lindesnäs: Det fanns en kärrstad vid dammen. Då tog man båt därifrån till Opp-Grycken. Sen gick man sista delen upp till Moråsen.
- Vägen över Närsen, därifrån ner till byn Linda, just väster om Närsen: I Linda tog Karl Orsa hand om båten. Därifrån rodde man över till Moråslunda, till båthuset intill Mickelssand.

Ändå tills 1962, när den nuvarande vägen byggdes från Laknåset till kraftstationen vid Grycken, höll man uppe de gamla stigarna till Moråsen. Erik Lissjanis berättade om hur det första hans farfar gjorde när han kom dit var att förbereda en gärdsgård och grind för att korna inte skulle komma åt gräset som sparades till slätter och torkades till vintern. Det fanns ett led till Laknåset med stig till Lång-Mölsen, ett led till Frösaråsen och ett led till buvägen. Korna från Laknåset och Frösaråsen dök upp då och då, men kunde inte ta sig in genom gärdsgården.

Om hur nära det var att den nya bilvägen stakades ut raka vägen genom bua har Erik också kunnat berätta. Han kom dit en dag och såg hur pinnarna hade satts ut med jämna mellanrum över Lissjanis lindan och ner till Möckelindas. Då förklarade han för den som höll på att den projekterade vägen inte var möjlig eftersom den utgjorde själva buvägen, och så småningom kunde katastrofen avstyras även av Bergslaget.

Skans Torstens far, agronomen Skans Nils, berättade i en bandinspelning från omkring 1953 att när de skulle buföra så steg de upp kl. 2 på morgonen och det tog hela dagen med krittorna. De hade ett visst antal dagar i Vinberget, d.v.s. tillgång till betet där. Efter en månad, från omkring första maj, kom de hem, slog åkerlindorna, bärgade höet. Sedan for allihopa till Moråsen. Mycket lövtäkt togs i Moråsen, nerpressad i höskrindor. Den forslades hem tillsammans med hö i skrindorna, och så var det fisk från Grycken och Närsen. Och ost. Men en dag, den 27 mars 1852, var agronomens farfar Lars tillsammans med några andra där på Moråsen. De skulle hämta hö på värsidan och köra i lag de ca: 3 milen tillbaka till Nås. Alla var färdiga att åka. Men det fattades en, det var Skans Lars. Så småningom ville de övriga se vad som hade hänt. Det visade sig att när hästen satte igång att dra bort höskrindan från utanför höladan, som låg på den branta slutningen nedanför stugan, så hade skrindan vält över Skans Lars. Han hade kvävts till döds. Vid det läget var sonen Anders 3 ½ år gammal, hustrun Greta var nästan 27 år gammal. Flickan Anna Lisa var knappt 6 månader gammal.

Willy Gustavsson berättade om Nerigårds Lasse, med fru från fam. Vilhuinen i Sigfridstorp, som bodde på Nerigårds täppa på väg till Frösaråsen. Han fick anställning i Leksand för att han var duktig på att skjuta björn och flyttade till Ljusbodarna. Med sig hade han en som hette Pärt Lasse, som bodde på holmarna ute på Lång-Mölsen och som påstås ha introducerat pärt från Finland. Nerigårds Lasse var duktig på att spela säckpipa.

Lissjanis Erik kom ihåg en luffare som var på besök 1954/55. Luffaren berättade att han skulle till Vansbro, frågade om han kunde ligga över i stugan. Det fick han göra. På bordet låg några mynt, och på kvällen när Erik skulle ut och se till hästen undrade han om pengarna skulle vara kvar när han kom tillbaka. Men det gick bra. Nästa dag fortsatte luffaren sin väg till Vansbro. Han hade en hand och en krok.

Det finns mycket annat att berätta från jubileumsfirandet – om Lissjanis stugorna, Nerigårds och Täppas, som flyttades från Långsjöberget där de tidigare haft fäbodrar för att beta kreatur på väg till Moråsen. Om *gålfång*, dvs omkring en halv hektar skog i närheten av bua för att ha tillgång till ved. Och frågan kvarstår om det verkligen var en av Ampianens söner som högg med sin yxa och skadade dörren till Möckelindas stuga?
Skans Vicky Airey

*****

Kalle var på väg till skogen för att köra timmer på vårvintern. Bredvid Kalle som satt som vanligt på en hörsäck stod mjölkkrukan. Plötsligt gick kälken igenom isen på bäcken och mjölkkrukan hamnade under isen ikullslagen, och mjölken rann ur. Vattnet i bäcken blev vitt av mjölken. Kalle löste för fullt med händerna för att rädda mjölken.

Jan såg att det fanns mer än som gick i krukorna, så han ropade till kompiserna: Kom mä di kruk. Hä räck a dä ö!

PIZZERIA RESTAURANG

NÅS GRILLEN

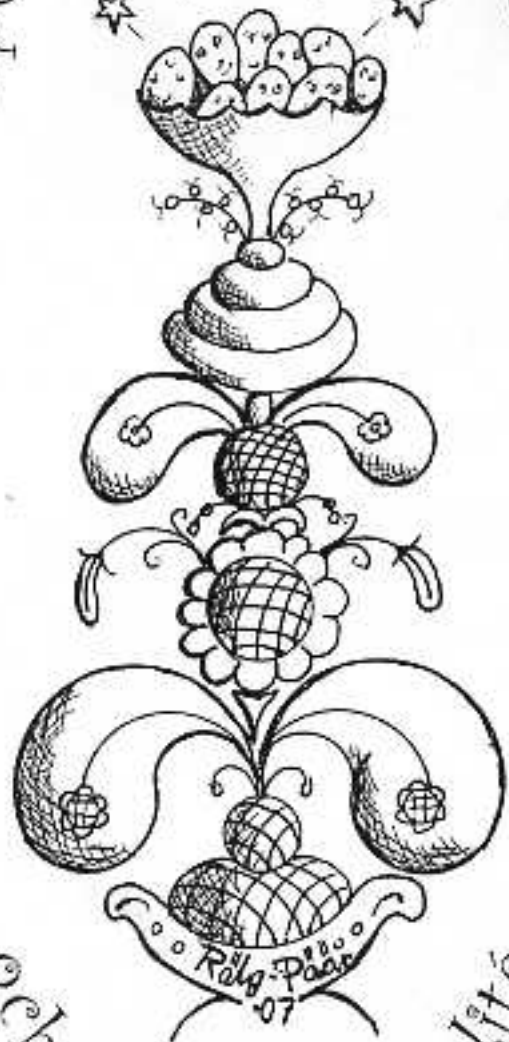
erbjuder
Pizza
Kebab rätter
Sallader
Hamburgare
À la Carte
Fullständiga rättigheter

Dagens 11-14
Öppettider
Sön-Tors 11-22
Fre-Lör 11-23

Vi satsar på kvalitet och service och lovar att göra vårt allra bästa för att du skall trivas hos oss!
Vi hälsar er alla, gamla som nya kunder hjärtligt.

Välkomna!
0281-302 13

...Potatisen med anor...

...och ögon för kvalité...

Bröderna Olérs AB.

Nederborg Nås.

Telefon 0281 - 30 261

**Hjulbäcks Ved o Flis
Entreprenad**

Tel 070-568 90 97

Vägunderhåll

Grushyvlning
Grusåtervinning
Dammbindning
Kantskärning med
EDE -Effektiven
Vinterväghållning
Övriga markarbeten

Gronbergs AB

Väg Mark Maskin
073-054 14 35 NÅS
www.gronbergs.se

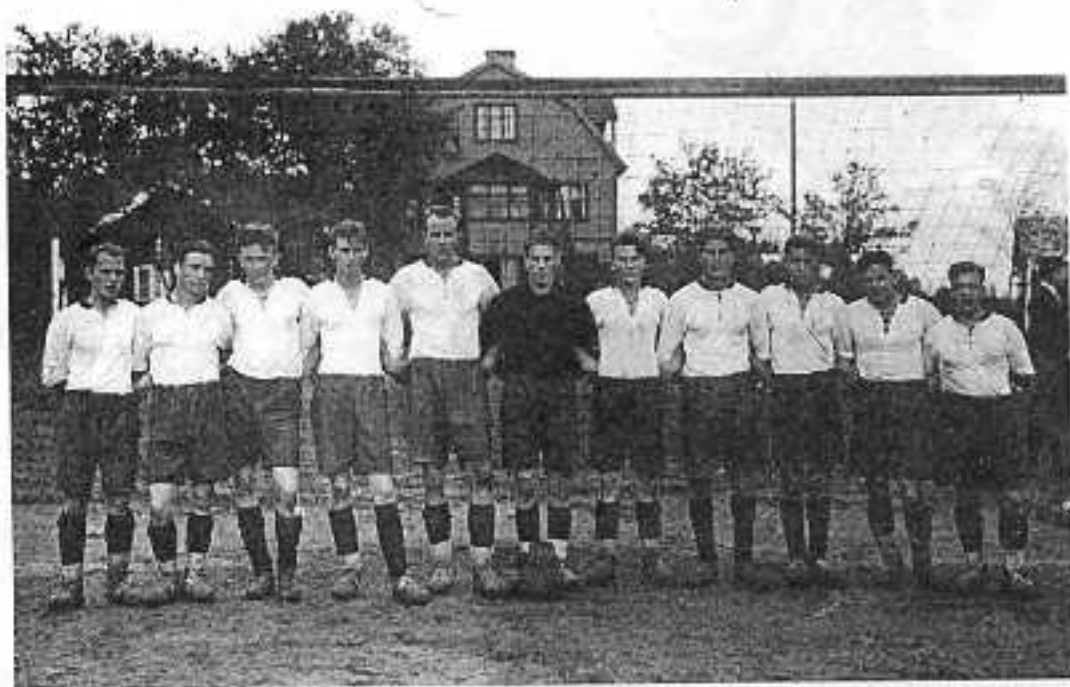

Skidtävling på Finnön 1946 (Foto: Jakob Nilsson)

Söndagen den 17 mars 1946 anordnade Kerstin Ersbjörs, då tio år gammal, en skidtävling med start och mål på den egna gårdsplanen på Finnön i Nås. Hennes far Erik var naturligtvis behjälplig med arrangemanget. Skidåkarna, hara pojkar, kom från Hjärpholm, Sveden, Finnön och Hjulbäck.

På bilden deltagarna från vänster:

Gunnar Jonsson, Curt Nilsson, Rolf Söderman, Sune Sandström, Nils-Erik Fröjd, Rune Stråle, Martin Lundvall, Bernt Nilsson, Rune Skantz, Börje Gärds och Byns Bengt Larsson.

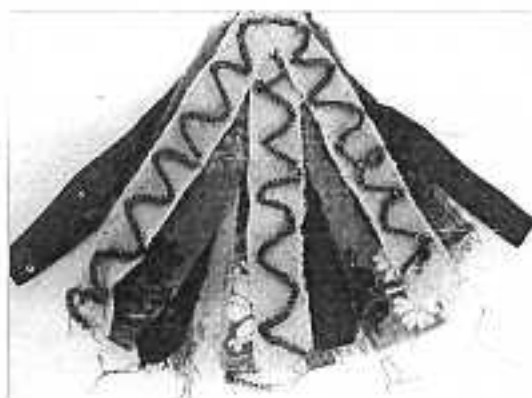
Nås fotbollslag i mitten av 30-talet. (Foto från Sjö Anna). Från vänster: Knut Lind, Nall Erik, Erik Larsson (Rönn), ?, Börje Schultzberg, Mickels Olle (målvakt), Slabb Erik, Wiklund, Bons Erik, Närsjö Erik, Sterner (Mats). Huset i bakgrunden hyste Robert Linds affär på bottenvåningen och telefonväxeln en trappa upp.

Sensationellt fynd vid utställningen *Manlig fåfänga och kvinnlig fågring*

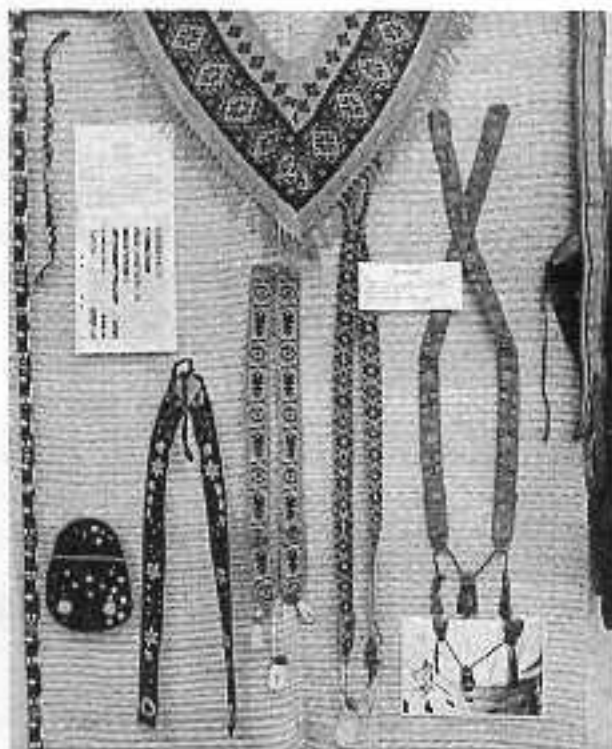
Sommarens nåsdräktutställning hade temat *Manlig fåfänga och kvinnlig fågring*. Vi ville visa detaljer i nåsdräkten som var extra fint arbetade. Sådant som kanske inte alla hade eller sådant som togs fram till extra högtidliga tillfällen. Vi visade bland annat virkade och sydda mössor, käringhattar, armringar, pälsband, broderade skjortor och yvdelar, mönstrade strumpor och vantar samt hjärtvärmare. Vi klädde upp kvinnlig bröllopsgäst och en brudgum från sekelskiftet 1900. I en reseberättelse från 1854 läser vi:

Vid bröllop är brudgummens dräkt icke i annat olik den af karlarne vid större högtider begagnade, än att strumporna äro antingen hvita eller blå, samt att han på ryggen nedanför rockkragen har fästadt den s.k. *brudtuppen*, bestående af sammanfästade 3 tunn långa sidenband med invälda guld- och silfvertrådar. *Bruden* är då prydd med en blänkande metallkrona, granna perlband, sidenrosetter och svart klädning, röda eller blå strumpor samt snörkängor.

Ingen hade tidigare sett en brudtuppa varför vi tillverkade något som kunde passa in på beskrivningen. Döm om vår förvåning när Britt-Marie Jonth dagen efter invigningen kom med ett föremål som inte kan vara något annat än just en brudtuppa! Ytterligare en detalj kunde läggas till nåsdräkts historia.

Brutuppa från Britt-Marie och Pej. T. h. Broderat och virkat.

Dala-Gripen & Dala-Fästet

- finns i gripande många modeller

- Entreprenad
- Sten/Sorterings
- Timmer & Risgripar 0,08-0,42 m²

SITRIGHT
— NUMMER ETT I SKODEN —

Tel: 0281-300 30
Fax: 0281-59 51 07
www.sit-right.se

